

Кръгла маса обедини всички ангажирани с биоикономиката в България

Автор(и): Растителна защита
Дата: 23.11.2025 Брой: 11/2025

Първо по рода си събитие, което събра на едно място всички ангажирани с биоикономиката в страната, се проведе по инициатива на Регионален хъб за биоикономика – Пловдив и с партньорството на Тракия Икономическа Зона на 20 ноември в TEZ Event Center. Кръглата маса обедини представители на държавната власт, академичните среди, бизнеса, общините, неправителствения сектор и експерти по финанси и устойчиво развитие, за да обсъдят стратегическите възможности за развитие на биоикономиката в региона и в страната.

Фокусът на дебата беше върху прилагането на европейските политики и регулаторни изисквания, развитието на науката, образованието и иновациите, както и трансфера на технологии към

биобазираните индустрии.

Обсъдени бяха също стартиращите компании, инкубатори и акселератори с кръгов и екологичен фокус, устойчивите бизнес модели, ESG стандартите и възможностите за финансиране от европейски, национални и частни източници. Специално внимание беше отделено на трансфера на знания от университети и изследователски центрове към бизнеса и интегрирането на устойчиви практики в индустриалните и регионалните модели.

Проф. Владислав Попов, председател на Регионален хъб за биоикономика- Пловдив, направи обзор на сектора и набеляза ключовите предизвикателства в България: фрагментираност и липса на национална стратегия, слаб мониторинг, недостатъчна свързаност между бизнес и академична общност, липса на демонстрационни центрове и ниско ниво на иновации и дигитализация. Същевременно бяха очертани възможности за: интегриране на рамка за развитие на сектора, синхронизация с европейски инициативи, създаване на живи лаборатории, R&I екосистеми, платформи за трансфер на знания, демонстрационни зони и акселератори, популяризация на сектора и подкрепа за кръгови решения.

Институции и финансиране

Експертите от Министерството на земеделието и храните отбелязаха, че структурата разполага с широк инструментариум от финансови инструменти за подпомагане на биоикономиката. Министерството на

иновациите и растежа също предоставя възможности за финансиране. Фонд на фондовете има направления за технологичен трансфер, а Програмата за развитие на селските райони предвижда и финансиране за уязвими групи, включително младежи. В рамките на Общата селскостопанска политика се предвиждат интервенции за инвестиции в земеделски стопанства, околна среда и биотехнологии, които се отварят през декември и януари. Допълнително има мерки за управление на рискове, суша и регенеративно земеделие. Министерството разполага с достатъчно средства за финансиране, а екипът е отворен за съдействие и диалог.

Наука и бизнес

Беше заключено, че науката и бизнесът не могат да функционират самостоятелно. Работата на научните центрове трябва да произлиза от реалните нужди на бизнеса. Участниците се обединиха около извода, че двете страни трябва да комуникират повече и да развият основно съвместни проекти. Представителите на университетите представиха национални центрове за върхови постижения, както и успешно реализирани локални структури и инициативи, разработени по европейски проекти. Потенциалът на всички тях е значителен, но принципно се изисква високо ниво на приложна наука и ускорен трансфер на технологии- в момента той е бавен, а бизнесът търси бързи резултати. Пловдивски университет, Тракийски университет и УХТ вече работят с бизнеса чрез трансфер на технологии и патенти, но тези партньорства трябва да се увеличат. Центърът за растителна системна биология и биотехнология има заявки от фирми от България и чужбина, но броят им трябва да бъде по-голям. Бизнесът трябва да бъде активната страна и да търси науката, а решенията да бъдат базирани на регионалните предпоставки. Потенциалът и идеите са налице, но е необходима работа по същество и реалистични цели. Като добър пример беше посочена инициативата на ТИЗ с новата пречиствателна станция за отпадни води, демонстрираща успешна координация между наука и бизнес. Сподели се опит от Швейцария, където университетите и научните звена функционират само по поръчка на бизнеса и науката е изцяло приложна. Залагат се ясни бизнес цели, а научната разработка се измерва чрез икономически показатели – първо се изчисляват финансовите ползи и бъдещите разкрити работни места, а след това започва реалната научна работа. Общините и местните власти също имат съществена роля в развитието на образованието и иновациите. Регионалният потенциал е голям, но нуждата от иновации е неотложна. Като ярък пример бе посочен Китай, където от години се оползотворяват отпадъците от ядлива роза и други биологично активни етерични култури, докато в България, водещ производител на роза Дамасцена, тази практика все още не е реализирана.

Образование и финансиране на стартъпи

Необходимо е развитието на образованието на по-високо ниво, стимулиране на студентите, скъсяване на дистанцията между академичната и практическата работа и работа в екип. Трябва да се насърчават спин-оф компании и да се популяризират професии и бизнес дейности с биологичен и екологичен фокус – земеделие, биотехнологии, кръгови практики, рециклиране и др. Създаването на инкубатори е ключово. Що се отнася до финансиране, съществуват акселератори, фокусирани върху иновации и стартапи, работещи само в кръговата икономика. За тях е съществено важно обаче дейностите да бъдат подкрепени с научна разработка и данни.

Бизнес и устойчивост

Относно устойчивостта и ESG стандартите беше отбелязано, че те са важни за прозрачност, намаляване на рискове, подобряване на достъпа до финансиране и насърчаване на устойчиво и отговорно развитие на бизнеса. ESG отчитането осигурява възможност за вземане на решения, базирани на реални данни, като същевременно подпомага компаниите да изградят доверие сред инвеститори, партньори и потребители и да се интегрират успешно в европейските и международни пазарни рамки.

Стимулиращо е, че в България вече съществуват множество инициативи за биоикономика, а фактът, че всички заинтересовани страни се събраха на една маса, е положителен знак за бъдеща координация. Участниците в събитието подчертаха необходимостта резултатите от работата на всички ангажирани да се консолидират и следващата стъпка да бъде обединяване на усилията чрез създаване на единна работна група и повдигане на дебат на национално ниво, включващ всички сектори, приложими към биоикономиката. Включването на министерствата на земеделието и храните, иновациите и растежа, както и екологията и водите, е ключово за постигане на синергия между всички ангажирани звена.

Биоикономиката е един от най-бързо развиващите се сектори в Европа, обединяващ дейности от устойчивото използване на биологични ресурси – земеделие, горско стопанство и индустрии за производство на енергия, материали и продукти с добавена стойност. Целта е намаляване на отпадъците и увеличаване на конкурентоспособността. България притежава сериозен потенциал – благоприятни природни условия, утвърдени аграрни традиции и развиваща се научна инфраструктура. Регионът на Пловдив се очертава като ключова територия за взаимодействие между наука, индустрия и предприемачески сектор. През 2024 г. бе създадено Сдружение „Регионален хъб за биоикономика – Пловдив“, за насърчаване на биоикономическата екосистема в Област Пловдив. Хъбът обединява академични и научни институции, бизнес организации, професионални асоциации и местни власти, НПО.

<https://plovdivbioeconomy.eu/>